

перехід від традиційної форми навчання до змішаної не простий та вимагає пошуку оптимальних методів та механізмів управління освітнім процесом.

Запровадження дистанційної форми навчання та її подальше вдосконалення потребує значних зусиль та ресурсів, але може стати одним із ключових напрямів подальшої модернізації вищої освіти.

Література:

1. Большаніна С. Б., Диченко Т. В., Чайченко Н. Н. Застосування платформи MIX для організації змішаного навчання загальної хімії здобувачів інженерних спеціальностей на платформі MIX електронного ресурсу Сумського державного університету. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Том 75. No 1. С. 138–152. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v75i1.2577>.
2. Бугайчук К. Л. Змішане навчання: теоретичний аналіз та стратегія впровадження в освітній процес вищих навчальних закладів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2016. Том 54, No 4. С. 1–18. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v54i4.1434>.
3. Blended Learning. Retrieved from: <https://www.christenseninstitute.org/blendedlearning/>.
4. The Definition Of Blended Learning. Retrieved from: <http://www.teachthought.com/blended-learning-2/thedefinition-of-blended-learning/>

Метод TBLT у навчанні іноземців української мови

Снігурова І. І.

старший викладач кафедри української мови

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

м. Харків, Україна

e-mail: irinasnihurova71@gmail.com

У сучасній педагогічній науці постійно обговорюють проблеми методів навчання іноземним мовам. Педагоги аналізують методи оволодіння мовами, пропонують нові методиками, які ще не пройшли багаторічну апробацію, а також модернізують та удосконалюють ті методи, що набули популярності завдяки отриманим позитивним результатам.

Педагогічні методи змінювалися з часом через появу нових даних у психології та лінгвістики. Вони трансформувалися, набували нових рис або кардинально змінювалися відповідно до соціальних вимог суспільства.

У науковій літературі описано такі методи навчання іноземним мовам:

1. 1845 р.: граматико-перекладний метод – Grammar Translation Method (GTM);
2. 1900 р.: прямий метод – Direct Method (ALM);
3. 1950 р.: аудіолінгвальний метод – Audiolingual Method (ALM);
4. 1970 р.: комунікативний метод – Communicative Language Teaching (CLT);
5. 1987 р.: навчання на основі завдань – Task-Based Language Teaching (TBLT).

В останні роки викладачі та науковці все частіше звертаються до використання TBLT. Незважаючи на те, що цей метод було започатковано ще наприкінці 80-х років минулого сторіччя [1], він постійно вдосконалюється та поширюється в педагогічному суспільстві. Особливу популярність TBLT набув у школах з викладанням англійської мови іноземцям.

Головна ідея метода завдань полягає в тому, що навчання фокусується на виконанні конкретних реальних завдань. При цьому мова використовується в практичних контекстах, що сприяє більш глибокому природному її засвоєнню.

На відміну від традиційних методів навчання, де головна увага приділяється вивченню граматики та лексики, TBLT вимагає від здобувачів освіти використовувати мову для виконання таких конкретних завдань, як планування подорожі, обговорення технічних проектів, вирішення різноманітних побутових проблем тощо. Оцінка виконання завдання базується на результатах, а не на коректності мовної форми.

Метод завдання має багато спільних рис із комунікативним методом навчання. Можна сказати, що TBLT є творчим продовженням комунікативного методу. Так, концепт «комунікативна діяльність» трансформувалася й пізніше отримав термін «завдання» (Task).

Знаний теоретик навчання мови на основі завдань (Task-Based Language Teaching (TBLT)), видатний британський лінгвіст і дослідник у галузі оволодіння другою мовою Род Елліс у своїй найбільш відомій і авторитетній

праці зазначив, що завдання має чотири головні характеристики: 1) завдання припускає головну увагу до прагматичного значення; 2) у завданні завжди є інформаційна лакуна, яку треба заповнити; 3) учні самостійно знаходять мовні ресурси, необхідні для виконання завдання; 4) завдання повинні мати чіткий нелінгвістичний результат [2].

Окрім зазначених вище характеристик, методисти називають «рефлексію». Це означає, що після виконання завдання здобувачі освіти разом із викладачем аналізують свою роботу й отримують зворотний зв'язок.

Таким чином, метод завдань має такі переваги перед іншими методами:

– Подолання мовного бар'єру. Здобувачі освіти з перших занять починають використовувати іноземну мову для виконання реальних завдань, що допомагає подолати мовний бар'єр і розвинути впевненість у спілкуванні.

– Висока мотивація. Здобувачі освіти бачать реальну невербальну користь від вивчення іноземної мови, вони зацікавлені в процесі навчання.

– Природний процес вивчення граматичних структур і лексики. Це дозволяє уникати монотонності традиційних вправ, навчання стає більш жвавим та цікавим.

– Індивідуальний підхід дозволяє адаптувати завдання під рівень і потреби кожного зі здобувачів освіти, персоналізувати навчальний процес, зробити його більш ефективним.

Треба відзначити, що в НТУ «ХПІ» вже багато років мовні кафедри, які працюють з іноземними студентами, використовують аналогічну методику вивчення української мови. З перших кроків навчання в університеті студенти-іноземці отримують такі завдання від викладачів: запитати в деканаті про розклад занять; запитати у співробітників бібліотеки про наявність підручника або словника; купити в буфеті чай або каву, запитати, скільки це коштує та інші.

Поступово завдання ускладнюються, деякі з них треба виконувати в місті: на ринку, в магазині, на екскурсії, в музеї тощо.

Іноземні студенти, які навчаються на 2-3 курсах, беруть участь у наукових студентських конференціях, у засіданнях інтернаціонального дискусійного клубу, у заходах, присвячених Дню науки, та в інших заходах разом з українськими здобувачами. З цією метою вони повинні оволодіти навичками спілкування в різних мовленнєвих ситуаціях, необхідних для подальшого навчання в закладах вищої освіти. Це вміння ставити запитання й аргументовано відповідати на них, уміння заперечувати або підтримувати тезу співрозмовника. Водночас оцінюється комунікативний ефект мовлення, а не граматична правильність.

Отже, акцентуємо увагу на важливості досягнення невербальних результатів мовлення, про що постійно пишуть провідні фахівці. Всі актуальні методи навчання іноземним мовам, зокрема української як іноземної, мають за мету навчати здобувачів освіти спілкуванню в різних комунікативних ситуаціях та отримувати прагматичні результати.

Література:

1. Melisa Burekovic, Edina Rizvic-Emonovic, Melisa Rilav. Review of five methods used in English Language Teaching. *Zbornik radova Islamskog pedagogskog fakulteta u Zenici br. 21/23*.
2. Ellis. R. Understanding Second Language Acquisition: Second Edition. *Oxford University Press, USA. 2015*.
3. Yildiz, M and Semel, M (2017). Teaching grammar to young EFL learners. *The Reading Matrix: An International Online Journal*, 2017, 17(2), p. 196-209.

Відкрита освіта у світовому тренді

Соїна І.Ю.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української та іноземних мов
Харківська державна академія фізичної культури
м. Харків, Україна
e-mail: soinairina2003@gmail.com*

Сучасна освіта є одним із ключових напрямів формування та управління змінами через свою принципову спрямованість на майбутнє. Триває зміна